

Vem är jag och varför läser jag?

Annsofi Lindberg, bibliotekarie vid Röda korsets högskola i Stockholm

Med risk för att bli betraktad som en riktig ”surtant”, men i alla fall: Jag tänker inte läsa Knausgård. Och inte heller Femtio nyanser av honom.

Varför?

Det handlar inte om litterär kvalitet eller något sådant. Det handlar om att livet är kort och jag har helt enkelt inte tid. Just så enkelt är svaret. ”Livet är kort, men konsten är lång”, som min mamma brukade säga.

Jag läser ofta och gärna, det ingår ju i vår yrkesprofession, men tyvärr hinner jag inte så mycket som jag skulle vilja, därför väljer jag bort ett antal böcker, helt frivilligt. Karl Ove

Knausgård är säkert en både intressant och läsvärd författare. Men det hjälper inte, jag måste sova ibland också, och jag har gjort mitt val.

Å andra sidan är det ju så många andra som läser Knausgård och E.L. James så det lär inte vara någon katastrof om just jag låter bli. Eller som Enel Melberg nyligen skrev i Tidningen Kulturen på nätet apropå den norske kometförfattaren: ”När män skriver om blöjbyten blir det litteratur. När kvinnor skriver om det blir det bara trivialt”. Kan det vara anledning till att jag instinktivt väljer att avstå från hans gigantiska romanprojekt om sig själv? Jag har bytt blöjor på barn en stor

del av mitt liv, men det känns inte som tillräcklig motivation för att ge sig i kast med ett omtalat sexbandsverk om mäns superegon och tillkortakommanden.

Nyligen var jag på Island och då väcktes lusten till den isländska litteraturen. Nu vill jag läsa Nobelpristagaren Laxness, isländska sagor, deckare och annat isländskt som jag kommer över, se Island speglat i litteraturen. Just så kan läslusten ibland väckas. Inte så rationellt kanske, men när blev livet rationellt? Inte för mig i varje fall.

Kanske handlar det bara om rätten att välja själv och inte följa nya moden? Och att våga erkänna för sig själv, något som bibliotekarier ju absolut inte får göra, att just den boken – nej, den tänker jag faktiskt inte läsa.

När jag var barn gillade jag inte Kitty och Lotta-böcker. Alla andra tjejer läste dom. Tyckte helt enkelt att de var tråkiga, förstod inte vad de gick ut på, Kittys och Lottas fåniga intriger, hästfjant och problem angick inte mig. Jag var inget Kitty- och Lotta-barn. Men min skepsis berodde nog då liksom nu till stor del på ett slags gruppptryck. Jag har svårt att läsa det som förväntas av mig att jag ska läsa, och dessutom gilla att läsa. Säkert en svår nöt att knäcka för alla bibliotekarier som arbetar läsfrämjande och som bokpratad i generationer. Hur gör man? Hur tänker man? Vilka böcker ska man välja? Vad passar just den här lite udda biblioteksbesökaren?

Hur är det då med nya superbibliotekarien Jenny Lindhs poppiga lästips? När jag på lördagsmorgnarna läser hennes spalt i *Dagens Nyheter* förundras jag alltid av hennes något problematiska förhållande till bibliotekarieyrket som sådant. Inte tråkigt. Kul och poppigt ska det vara. Att tvingas välja mellan bilden av den traditionella kvinnliga bibliotekarien, sur, med knut i nacken, eller en lite modernare variant med page och kattglasögon i Gudrun Sjödén-kläder och de rätta politiska åsikterna, verkar skrämja henne till att ta till alla möjliga märkliga och språkligt ekvilibristiska knep för att få läsarnas uppmärksamhet. Men efter att ha läst hennes spalt blir min fråga allt som ofta: vad vill hon egentligen säga med texten? Vad är budskapet? Finns det något? Mer än att det är "roligt" att läsa böcker? Och varför måste förpackningen alltid vara så glättad?

Nu till något helt annat. Jag vet inte hur Instagram fungerar och jag har ingen tid över och framför allt inget intresse av att sätta mig in i denna innovation. Jag är inte teknikfientlig, jag har bara inte tid. Dygnet för en bibliotekarie har ju bara 24 timmar. Hoppas därför över instagramegrejen just nu och det känns jåkligt bra. Tiden kommer att visa vad jag eventuellt missat.

Känner mig ibland så apart att jag kommer att tänka på den religiösa sekten Amish som finns i Pennsylvania i USA. Fortfarande talar de en gammaldags tyska med varandra och anser att den tekniska utvecklingen har gått för långt. Ingen datorisering där inte. Därför väljer de att leva på ett annat sätt som för oss ter sig helt ålderdomligt och omodernt.

I Amish-filosofin liksom i zenbuddismen finns en önskan att se bortom det kortsiktiga och materiella. Livets förutsättningar är konkreta och direkta, och det gäller att göra något vettigt med sin stund på jorden. Verkligheten finns i ting som luktar, leva i naturen utan att våldföra sig på den, lyssna och smaka. Man bygger kollektiva hus, odlar egen mat och tillverkar sina egna kläder. Gemenskap och trygghet är nyckelbegrepp även om patriarkala inslag gör att jag känner en stark klivenhet och förmodligen inte i längden skulle klara av deras sätt att leva. Men deras strävan att till fullo följa en egen livsfilosofi där mode och tillfälliga nycker inte formar livsvillkor och samhälle är beundransvärd och har min fulla respekt.

För vad är väsentligt och vad går livet egentligen ut på? Ständigt dessa existentiella frågor där det hela tiden gäller att välja och att inte genast följa efter "det senaste" och vara rätt i "tiden". Jag undrar vad den konservativa tänkaren Sören Kirkegaard i sin himmel skulle tycka om Instagram och Facebook? Hans budskap var ju att antingen du gör si, eller du gör så, så blir resultatet ändå alltid det samma. Oftast besvikelse.

Hur viktigt är det egentligen att alltid göra "de rätta sakerna", känna till den rätta tekniken, se tv-serierna som alla talar om, veta vem som vinner i Eurovision song contest eller läsa alla de "heta" författarna? Måste vi alla göra samma saker trots att vi hyllar individens fria val? Som en skock får, ständigt påpassade av en argsint skällande, kontrollerande och drägligande färhund.

Litteraturen är nog tillräckligt stor för att rymma oss alle-sammans, även oss som inte tänker läsa Knausgård kan jag tänka? Eller intresserar sig för Instagram.

Läsning borde i mångt och mycket vara en process av medveten anarki. Eller som J. R. R. Tolkien sa: vi behöver "kreativ eskapism", en plats där vi kan återhämta styrka och mod och tvingas att fundera över oss själva och vilka böcker vi läser och hur de påverkar oss. För det vi läser påverkar oss som människor, vare sig vi vill det eller inte.